

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
HENRIK SAUGMANDSGAARD ŒE IŠVADA,
pateikta 2020 m. rugsėjo 3 d.¹

Byla C-616/19

M. S.,
M. W.,
G. S.
prieš

Minister for Justice and Equality

(*High Court* (Aukštasis teismas, Airija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Prieglobsčio politika – Tarptautinės apsaugos prašymo priimtinumai valstybėje narėje po to, kai gauta papildoma apsauga kitoje valstybėje narėje – Prašymas valstybėje narėje, kuriai taikomas Reglamentas (ES) Nr. 604/2013, bet netaikoma Direktyva 2013/32/ES – Direktyva 2005/85/EB – Nepriimtumo pagrindai – 25 straipsnio 2 dalies a ir d punktai – Sąvoka „atitinkama valstybė narė“

I. Įvadas

1. *High Court* (Aukštasis teismas, Airija) prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl priimtumo taisyklių, įtvirtintų Direktyvoje 2005/85/EB², nustatančioje būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse, išaiškinimo.

2. Teisingumo Teismui pateikti klausimai kilo nagrinėjant tris bylas³, susijusias su trimis trečiųjų šalių piliečiais, Airijoje prašančiais suteikti pabėgėlio statusą, nors jiems jau skirta papildoma apsauga Italijoje.

3. Išaiškinimo klausimas kyla labai specifinėmis aplinkybėmis: Airija pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant Reglamentą (ES) Nr. 604/2013⁴, taigi jai privalomas šis reglamentas, tačiau nedalyvavo priimant su šiuo reglamentu susijusią Procedūrų direktyvą 2013/32/ES⁵, kuri jos nesaisto ir nėra jai taikoma. Šiai valstybei narei tebetaikoma pirma galiojusi Procedūrų direktyva 2005/85, kuri buvo susijusi su Reglamentu (EB) Nr. 343/2003⁶ (toliau – reglamentas „Dublinas II“).

1 Originalo kalba: prancūzų.

2 2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyva (OL L 326, 2005, p. 13).

3 Šias bylas sujungė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

4 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (OL L 180, 2013, p. 31) (toliau – reglamentas „Dublinas III“); žr. šio reglamento 41 konstatuojamąją dalį.

5 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (OL L 180, 2013, p. 60).

6 2003 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentas, nustatantis valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus (OL L 50, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 109).

4. Taigi Teisingumo Teismui teks nagrinėti Direktyvos 2005/85 nuostatos aiškinimo klausimą, neatsižvelgiant į Sąjungos teisės aktų leidėjo nustatytas reglamento „Dublinas II“ nuostatas.

5. Atlikęs atitinkamų priimtinum taisyklių analizę, atsižvelgdamas į konkrečias šios bylos aplinkybes, siūlysiu Teisingumo Teismui nuspręsti, jog pagal šias taisykles nedraudžiama, kad Airija laikytų nepriimtinais prašymus, kaip antai trečiųjų šalių piliečių prašymus, nagrinėjamus pagrindinėje byloje, kuriais siekiama įgyti pabėgėlio statusą, kai šiems piliečiams jau yra suteikta papildoma apsauga kitoje valstybėje narėje.

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

1. Reglamentai „Dublinas II“ ir „Dublinas III“

6. Reglamentu „Dublinas III“ buvo panaikintas ir pakeistas reglamentas „Dublinas II“.

7. Reglamentu „Dublinas II“, kaip numatyta jo 1 straipsnyje, siejamame su 2 straipsnio c punktu, buvo nustatyti tik valstybės narės, atsakingos už prieglobsčio prašymo, kaip tai suprantama pagal 1951 m. liepos 28 d. Ženevoje pasirašytą Konvenciją dėl pabėgėlių statuso (toliau – Ženevos konvencija), nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, o reglamentu „Dublinas III“, kaip matyti iš jo 1 straipsnio, tokie kriterijai ir mechanizmai nustatyti ir dėl tarptautinės apsaugos prašymų, kuriais pagal apibrėžtį, pateiktą šio reglamento 2 straipsnio b punkte (kuriame daroma nuoroda į Direktyvos 2011/95/ES⁷ 2 straipsnio h punkte pateiktą apibrėžtį), siekiama gauti pabėgėlio arba papildomos apsaugos statusą.

2. Direktyva 2005/85

8. Direktyva 2005/85 yra susijusi su reglamentu „Dublinas II“.

9. Pagal Direktyvos 2005/85 1 straipsnį jos tikslas – nustatyti būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse.

10. Šios direktyvos 22 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„Valstybės narės turėtų iš esmės išnagrinėti visus prašymus, t. y. įvertinti, ar konkretus prašytojas tenkina reikalavimus, pagal kuriuos jis laikomas pabėgėliu pagal 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvą 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių standartų^[8], išskyrus atvejus, kai šioje direktyvoje numatyta kitaip, pirmiausia, kai galima pagrįstai manyti, kad kita šalis prašymus išnagrinėtų ar suteiktų pakankamą apsaugą. Pirmiausia, valstybės narės neturėtų būti įpareigos įvertinti prieglobsčio prašymo turinį, kai pirmoji prieglobsčio šalis suteikia prašytojui pabėgėlio statusą ar kitą pakankamą apsaugą ir prašytojas bus grąžintas į tą šalį.“

7 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (OL L 337, 2011, p. 9).

8 OL L 304, 2004, p. 12; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 7 t., p. 96.

11. Minėtos direktyvos 25 straipsnyje „Nepriimtini prašymai“ nustatyta:

„1. Be bylų, kuriose [atvejų, kuriais] prašymai nenagrinėjami pagal [reglamentą „Dublinas II“], iš valstybių narių nereikalaujama nagrinėti, ar prašytojas gali būti laikomas pabėgėliu pagal [Direktyvą 2004/83], kai vadovaujantis šiuo straipsniu prašymas laikomas nepriimtinu.

2. Vadovaudamosi šiuo straipsniu, valstybės narės gali laikyti prieglobsčio prašymą nepriimtinu, jeigu:

- a) pabėgėlio statusą suteikė kita valstybė narė;
- b) vadovaujantis 26 straipsniu, šalis, kuri nėra valstybė narė, yra laikoma prašytojo pirmąja prieglobsčio šalimi;
- c) vadovaujantis 27 straipsniu, šalis, kuri nėra valstybė narė, laikoma prašytojui saugia trečiąja šalimi;
- d) prašytojui leidžiama likti atitinkamoje valstybėje narėje dėl kitų priežasčių ir dėl to jam suteikiamas statusas, lygiavertis pabėgėlio statuso suteikiamoms teisėms ir privilegijoms pagal [Direktyvą 2004/83];
- e) prašytojui leidžiama likti atitinkamos valstybės narės teritorijoje dėl kitų priežasčių, kurios apsaugo jį nuo grąžinimo, laukiant procedūros dėl statuso nustatymo rezultato pagal d punktą;
- f) prašytojas pateikė identišką prašymą po galutinio sprendimo;
- g) nuo prašytojo priklausomas asmuo pateikia prašymą po to, kai pagal 6 straipsnio 3 dalį jis davė sutikimą, kad jo byla [atvejis] būtų jo vardu pateikto prašymo dalimi, ir nėra faktų, susijusių su priklausomo asmens situacija, kurie pateisintų atskiro prašymo pateikimą.“

3. Direktyva 2013/32

12. Direktyva 2013/32 yra susijusi su reglamentu „Dublinas III“. Šioje direktyvoje nauja redakcija išdėstoma Direktyva 2005/85.

13. Direktyvos 2013/32 58 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir 4a straipsnio 1 dalį ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Jungtinė Karalystė ir Airija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra joms privaloma ar taikoma.“

14. Pagal šios direktyvos 1 straipsnį jos tikslas – nustatyti pagal Direktyvą 2011/95 bendrą tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarką.

15. Minėtos direktyvos 33 straipsnis „Nepriimtini prašymai“ suformuluotas taip:

„1. Be bylų, kuriose [atvejų, kuriais] prašymas nenagrinėjamas pagal [reglamentą „Dublinas III“], valstybės narės neprivalo nagrinėti, ar prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal [Direktyvą 2011/95], kai vadovaujantis šiuo straipsniu prašymas laikomas nepriimtinu.

2. Valstybės narės gali laikyti tarptautinės apsaugos prašymą nepriimtinu, tik jeigu:

- a) tarptautinę apsaugą suteikė kita valstybė narė;

- b) pagal 35 straipsnį šalis, kuri nėra valstybė narė, yra laikoma prašytojo pirmąja prieglobsčio šalimi;
- c) pagal 38 straipsnį šalis, kuri nėra valstybė narė, laikoma prašytojui saugia trečiąja šalimi;
- d) prašymas yra paskesnis prašymas, kai neatsirado naujos informacijos arba duomenų, susijusių su nagrinėjimu, ar prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal [Direktyvą 2011/95] arba prašytojas jų nepateikė; arba
- e) prašytojo išlaikomas asmuo pateikia prašymą po to, kai pagal 7 straipsnio 2 dalį jis davė sutikimą, kad jo byla [atvejis] būtų jo vardu pateikto prašymo dalimi, ir nėra faktų, susijusių su išlaikomo asmens padėtimi, dėl kurių būtų pateisinamas atskiras prašymas.“

B. Airijos teisė

16. Pagal *International Protection Act 2015* (2015 m. Tarptautinės apsaugos įstatymas) 21 straipsnio 2 dalies a punktą tarptautinės apsaugos prašymas yra nepriimtinas, jei prašytojui kita valstybė narė suteikė pabėgėlio ar papildomos apsaugos statusą.

III. Pagrindinės bylos, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

17. M. S., M. W. ir G. S. yra trečiųjų šalių piliečiai (pirmieji du kilę iš Afganistano, o trečiasis – iš Gruzijos); Italijoje įgiję papildomos apsaugos statusą, jie 2017 m. atvyko į Airiją ir ten pateikė tarptautinės apsaugos prašymus *International Protection Office* (Tarptautinės apsaugos biuras, Airija).

18. 2017 m. gruodžio 1 d., 2018 m. vasario 2 d. ir 2018 m. birželio 29 d. sprendimais Tarptautinės apsaugos biuras atmetė tarptautinės apsaugos prašymus, kuriuos buvo pateikę atitinkamai M. S., M. W. ir G. S., remdamasis tuo, kad jiems jau yra suteiktas papildomos apsaugos statusas kitoje valstybėje narėje, t. y. Italijoje.

19. M. S., M. W. ir G. S. atskirai pateikė skundus dėl šių sprendimų *International Protection Appeals Tribunal* (Skundus dėl tarptautinės apsaugos nagrinėjantis teismas, Airija), šis atitinkamai 2018 m. gegužės 23 d., rugsėjo 28 d. ir spalio 18 d. sprendimais šiuos skundus atmetė.

20. Apeliantai pagrindinėje byloje kreipėsi į *High Court* (Aukštasis teismas), prašydami panaikinti šiuos sprendimus.

21. Remdamasis Sprendimu *Ibrahim ir kt.*⁹ prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas primena, kad pagal Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies a punktą valstybė narė gali atmesti prieglobsčio prašymą kaip nepriimtina, jei prašytojui suteikta papildoma apsauga kitoje valstybėje narėje, nes šia nuostata išplečiami anksčiau Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalies a punkte numatyti įgaliojimai, kai atmesti tokį prašymą buvo leidžiama tik tuo atveju, jei prašytojui kitoje valstybėje narėje buvo suteiktas pabėgėlio statusas.

22. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad kartu taikant Direktyvą 2013/32 ir reglamentą „Dublinas III“ jokia valstybė narė neprivalo nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymo, jei ši apsauga jau suteikta kitoje valstybėje narėje.

23. Vis dėlto nacionalinis teismas nurodo, kad Airija, kuri dalyvavo priimant reglamentą „Dublinas III“ ir kuris jai taikomas, nusprendė nedalyvauti priimant ir taikant Direktyvą 2013/32, todėl šioje valstybėje narėje ir toliau taikoma Direktyva 2005/85.

⁹ 2019 m. kovo 19 d. sprendimas (C-297/17, C-318/17, C-319/17 ir C-438/17, EU:C:2019:219, toliau – Sprendimas *Ibrahim*).

24. Tokiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar Direktyva 2005/85, pirmiausia jos 25 straipsnis, siejama su reglamentu „Dublinas III“, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiamas nacionalinės teisės aktas, leidžiantis atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtina, jei prašytojui jau suteikta papildoma apsauga kitoje valstybėje narėje. Konkrečiai jis teiraujasi dėl šios direktyvos 25 straipsnio d ir e punktuose nurodytų nepriimtimumo pagrindų taikymo, ypač kiek tai susiję su juose vartojamos sąvokos „atitinkama valstybė narė“ apibrėžties aiškinimu.

25. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar tai, kad trečiosios šalies pilietis, kuriam suteiktas papildomos apsaugos statusas pirmojoje valstybėje narėje, pateikia tarptautinės apsaugos prašymą antrojoje valstybėje narėje, laikytina piktnaudžiavimu teise, todėl antroji valstybė narė gali laikyti tokį prašymą nepriimtinu.

26. Šiomis aplinkybėmis *High Court* (Aukštasis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalies d ir e punktuose pateikta nuoroda į „atitinkamą valstybę narę“ reiškia: a) pirmąją valstybę narę, kuri tarptautinės apsaugos prašytojui suteikė prieglobsčiui lygiavertę apsaugą; b) antrąją valstybę narę, kuriai teikiamas paskesnis tarptautinės apsaugos prašymas; arba c) bet kurią iš šių valstybių narių?
2. Kai trečiosios šalies piliečiui buvo suteikta tarptautinė apsauga pirmojoje valstybėje narėje suteikiant papildomą apsaugą, o šis asmuo persikelia į antrosios valstybės narės teritoriją, ar paskesnio tarptautinės apsaugos prašymo teikimas antrojoje valstybėje narėje laikomas piktnaudžiavimu teisėmis, atsižvelgiant į kurį antrajai valstybei narei leidžiama priimti priemonę, kurioje nustatyta, kad toks paskesnis prašymas yra nepriimtinas?
3. Ar Direktyvos 2005/85 25 straipsnį reikia aiškinti taip, kad pagal jį valstybei narei, kuriai netaikoma Direktyva [2013/32¹⁰], tačiau taikomas [reglamentas „Dublinas III“], neleidžiama priimti tokio teisės akto, dėl kurio kilo ginčas šioje byloje, pagal kurį trečiosios šalies piliečio, kuriam kita valstybė narė prieš tai buvo suteikusi papildomą apsaugą, prieglobsčio prašymas laikomas nepriimtinu?“

IV. Analizė

A. Pirminės pastabos

27. Prejudiciniais klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar nepriimtimumo pagrindo, grindžiamo tuo, kad tarptautinės apsaugos prašytojas jau įgijo papildomos apsaugos statusą kitoje valstybėje narėje, įterpimas į 2015 m. Tarptautinės apsaugos įstatymą¹¹ atitinka Direktyvą 2005/85, taikant reglamentą „Dublinas III“. Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo išaiškinti šios direktyvos 25 straipsnyje nurodytus priimtimumo pagrindus.

¹⁰ Pirminėje prejudicinio klausimo formuluotėje minima Direktyva 2011/95. Vis dėlto atrodo, kad tai rašymo klaida, atsižvelgiant į nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą 11 punktą, kuriame prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mini „naujos redakcijos Procedūrų direktyvą 2011/95“ ir daro nuorodą į šios direktyvos 33 straipsnio 2 dalies a punktą. Naujos redakcijos Procedūrų direktyva – tai Direktyva 2013/32 ir 33 straipsnio 2 dalies a punktas yra šioje direktyvoje, o ne Direktyvoje 2011/95.

¹¹ Žr. šios išvados 16 punktą.

28. Iškart norėčiau pabrėžti, kad nors Direktyva 2005/85 buvo panaikinta Direktyva 2013/32, šis panaikinimas Airijai negalioja. Iš tikrųjų Direktyvos 2013/32 53 straipsnyje aiškiai nurodyta, kad Direktyva 2005/85 „panaikinama valstybėse narėse, kurioms ši direktyva privaloma“. Tačiau, kaip pažymima Direktyvos 2013/32 58 konstatuojamojoje dalyje, Airija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ši direktyva nėra jai privaloma ar taikoma. Todėl Airijai ir toliau taikoma Direktyva 2005/85, kuri jos atžvilgiu nėra panaikinta.

29. Dėl Direktyvos 2005/85 25 straipsnio pažymėtina, kad Teisingumo Teismas jau yra aiškinęs šią nuostatą ir nagrinėjęs klausimą, ar tai, kad pirmojoje valstybėje narėje buvo suteikta papildoma apsauga, leidžia antrajai valstybei narei, kuriai trečiosios šalies pilietis pateikė prašymą suteikti prieglobstį, atmesti šį prašymą kaip nepriimtina¹². Į šį klausimą, nagrinėtą kartu taikant šią direktyvą ir reglamentą „Dublinas II“, buvo aiškiai atsakyta neigiamai.

30. Ar tai, kad šioje byloje į Direktyvą 2005/85 atsižvelgiama taikant reglamentą „Dublinas III“, o nebe reglamentą „Dublinas II“, gali lemti kitokį aiškinimą?

31. Šie probleminiai aspektai glūdi pirmajame ir trečiajame prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimuose. Iš tikrųjų šiais klausimais, kurie yra glaudžiai susiję, siekiama sužinoti, ar „atitinkama valstybė narė“, minima Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalies d punkte, gali būti pirmoji valstybė narė, suteikusi pabėgėlio statuso suteikiamai apsaugai lygiavertę apsaugą, todėl jos suteikta papildoma apsauga gali būti nepriimtino pagrindas taikant reglamentą „Dublinas II“ (pirmasis klausimas) arba reglamentą „Dublinas III“ (trečiasis klausimas). Siūlau nurodytus probleminius aspektus nagrinėti pradedant nepriimtino pagrindų, nurodytų Direktyvos 2005/85 25 straipsnyje, analize atsižvelgiant į Reglamentą „Dublinas II“ (B skirsnis), paskui atlikti šių pagrindų analizę atsižvelgiant į reglamentą „Dublinas III“ (C skirsnis). Nagrinėjimą užbaigsiu keliomis pastabomis, susijusiomis su klausimu dėl piktnaudžiavimo, iškeltu antrajame prejudiciniame klausime.

B. Dėl Direktyvoje 2005/85 nurodytų nepriimtino pagrindų atsižvelgiant į reglamentą „Dublinas II“

32. Šiame skirsnyje išnagrinėsiu, pirma, Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalį, konkrečiai kalbant – šios nuostatos d punkto reikšmę, kuri matyti iš jo formuluotės ir konteksto, ir, antra, – Sprendime *Ibrahim* šiuo klausimu padarytas išvadas.

1. Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalis

33. Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalyje nurodyti septyni neprivalomieji nepriimtino pagrindai, leidžiantys valstybėms narėms laikyti nepriimtinu trečiosios šalies piliečio pateiktą prieglobsčio prašymą.

34. Pirmasis nepriimtino pagrindas, nurodytas šios nuostatos a punkte, yra susijęs su atveju, kai *pabėgėlio* statusą suteikė *kita valstybė narė*. Du kiti pagrindai, nurodyti šios nuostatos b ir c punktuose, susiję su atvejais, kai *apsaugą* suteikia *trečioji šalis*, laikoma prašytojo pirmąja prieglobsčio šalimi arba prašytojui saugia trečiaja šalimi. Minėtos nuostatos d ir e punktai susiję su atvejais, kai prašytojui leidžiama likti *atitinkamoje valstybėje narėje* arba dėl to, kad ši valstybė narė jam suteikė statusą, lygiavertį pabėgėlio statuso suteikiamoms teisėms ir privilegijoms pagal

¹² Žr. Sprendimą *Ibrahim*.

Direktyvą 2004/83, kitaip tariant, ši valstybė narė jam suteikė papildomos apsaugos statusą¹³ (d punktas), arba dėl to, kad ši valstybė narė apsaugo jį nuo grąžinimo, laukiant procedūros, leidžiančios nustatyti, ar suteiktinas, ar nesuteiktinas pabėgėlio statusas arba papildomos apsaugos statusas, rezultato (e punktas). Šios nuostatos f ir g punktai susiję atitinkamai su atvejais, kai priėmus galutinį sprendimą pateikiamas identiškas prašymas ir kai prašymą pateikia trečiosios šalies piliečio išlaikomas asmuo, kuris jau yra davęs sutikimą, kad jo atvejis būtų nagrinėjamas pagal jo vardu pateiktą prašymą.

35. Ši byla susijusi su pirmojoje valstybėje narėje suteiktos papildomos apsaugos pasekmėmis ir klausimu, ar „atitinkama valstybė narė“, minima Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalyje, gali būti ši pirmoji valstybė narė. Jei taip, aplinkybė, kad Italijos Respublika suteikė papildomą apsaugą trečiųjų šalių piliečiams, kaip antai aptariamiesiems pagrindinėje byloje, pagal šios nuostatos d punktą sudaro tarptautinės apsaugos prašymo, pateikto antrojoje valstybėje narėje, t. y. Airijoje, nepriimtino pagrindą. Atvirksčiai, jei šis žodžių junginys susijęs tik su antrąja valstybe narė, papildomos apsaugos suteikimas pirmojoje valstybėje narėje nesudaro nepriimtino pagrindo pagal minėtą d punktą.

36. Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalies d punkto *formuluotė* nepateikia aiškaus atsakymo į šį klausimą. Ši formulotė yra neaiški; tai patvirtina prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo išdėstytos abejonės. Trečiųjų šalių piliečiai mano, jog sąvoka „atitinkama valstybė narė“, vartojama minėtuose d ir e punktuose, reiškia tik antrąją valstybę narė ir papildomos apsaugos suteikimas Italijoje neturi reikšmės, o Airija, Europos Komisija ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad ši sąvoka reiškia ir pirmąją, ir antrąją valstybes nares.

37. Ši neaiškumą padidina Direktyvos 2005/85 22 konstatuojamoji dalis. Šioje konstatuojamojoje dalyje pažymima, kad valstybės narės turėtų iš esmės išnagrinėti prieglobsčio prašymus, išskyrus atvejus, kai šioje direktyvoje numatyta kitaip, „pirmiausia, kai galima pagrįstai manyti, kad *kita šalis* prašymus išnagrinėtų ar suteiktų pakankamą apsaugą“¹⁴. Šioje konstatuojamojoje dalyje patikslinama, kad „pirmiausia, valstybės narės neturėtų būti įpareigtos įvertinti prieglobsčio prašymo turinio, kai *pirmoji prieglobsčio šalis* suteikia prašytojui pabėgėlio statusą ar kitą pakankamą apsaugą ir prašytojas bus grąžintas į tą šalį“¹⁵.

38. Žodžių junginiai „kita šalis“ ir „pirmoji prieglobsčio šalis“ šioje konstatuojamojoje dalyje vartojami reikšme, kuri gali apimti tiek trečiąsias šalis, tiek valstybes nares. Kitaip nei žodis „šalis“, vartojamas Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalies b ir c punktuose, aiškiai reiškiantis vien trečiąją šalį, nepatikslinama, kad 22 konstatuojamojoje dalyje minimos šalys neapima valstybių narių.

39. Remdamosi šia konstatuojamąja dalimi Airija ir Komisija teigia, kad sąvoka „atitinkama valstybė narė“, vartojama Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalies d ir e punktuose, apima ir pirmąją, ir antrąją valstybes nares. Jos iš to daro išvadą, kad, jei pirmoji valstybė narė yra suteikusi papildomą apsaugą trečiosios šalies piliečiams, kurie pateikia prieglobsčio prašymą antrojoje valstybėje narėje, pastaroji gali atmesti šį prašymą kaip nepriimtina.

40. Vis dėlto, atlikus išsamesnę minėto 25 straipsnio 2 dalies formulotės ir šios nuostatos konteksto analizę, reikia atsakyti kitaip.

13 Kaip matyti iš Direktyvos 2004/83 5 konstatuojamosios dalies, šia direktyva siekiama nustatyti taisykles dėl pabėgėlio statuso ir „papildom[as] apsaugos form[as], siūlanč[as] atitinkamą statusą asmeniui, kuriam tokios apsaugos reikia“. Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad, kiek tai susiję su papildomos apsaugos gavėjais, Direktyva 2004/83 siekiama „suteikti apsaugą valstybių narių [teritorijose, analogišką apsaugai, kuri pripažįstama pabėgėliams]“ (žr. 2018 m. balandžio 24 d. Sprendimą *MP (Kankinimus patyrusio asmens papildoma apsauga)* (C-353/16, EU:C:2018:276, 55 punktas).

14 Išskirta mano.

15 Išskirta mano.

41. Iš tikrųjų, kaip minėta, Sąjungos teisės aktų leidėjas suformulavo šią nuostatą, jos a punkte vartodamas žodžių junginį „kita valstybė narė“, o jos d ir e punktuose – „atitinkama valstybė narė“. Minėtos nuostatos a punkte vartojamas kitoks žodžių junginys nei jos d ir e punktuose, nes teisės aktų leidėjas nurodė du skirtingus atvejus. Žodžių junginys „atitinkama valstybė narė“ negali būti laikomas lygiaverčiu žodžių junginiui „kita valstybė narė“, todėl „atitinkama valstybė narė“ nėra pirmoji valstybė narė, kurioje trečiosios šalies pilietis pateikė prieglobsčio prašymą.

42. Jei teisės aktų leidėjas būtų norėjęs, kad būtų kitaip, būtų buvę logiška minėtos nuostatos a punkte pridurti, kad kitos valstybės narės suteiktas papildomos apsaugos statusas, kaip ir pabėgėlio statusas laikytinas nepriimtino pagrindu.

43. Šį pažodinį aiškinimą patvirtina *kontekstinis* aiškinimas, grindžiamas atsižvelgimu į Direktyvos 2005/85 2 straipsnio k punkte¹⁶ pateikiamą žodžių junginį „pasilikimas valstybėje narėje“, vartojamo šios direktyvos 25 straipsnio 2 dalies d ir e punktuose¹⁷, apibrėžtį. Iš tikrųjų šis žodžių junginys apibrėžiamas kaip pasilikimas valstybės narės teritorijoje, kur buvo pateiktas arba yra nagrinėjamas prieglobsčio prašymas.

44. Iš to darytina išvada, kad „atitinkama valstybė narė“, kaip tai suprantama pagal minėto 25 straipsnio 2 dalies d ir e punktus, reiškia valstybę narę, kurioje trečiosios šalies pilietis pateikė prieglobsčio prašymą (nagrinėjamu atveju – Airiją) ir kurios teritorijoje jis gali pasilikti dėl to¹⁸, kad ši valstybė narė arba pirma jam suteikė papildomos apsaugos statusą (d punktas), arba (pirmą kartą) nagrinėja jo prieglobsčio prašymą ir leido šiam trečiosios šalies piliečiui pasilikti savo teritorijoje, laukiant jos sprendimo (e punktas).

45. Sprendimas *Ibrahim*, kurį priėmė Teisingumo Teismo didžioji kolegija ir kuris susijęs būtent su nepriimtino pagrindu, nurodytu Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies a punkte, patvirtina šią analizę. Kaip nurodysiu tolesniame skirsnyje, Teisingumo Teismas palygino šio 33 straipsnio 2 dalies a punktą su nuostata, kurią jis pakeitė, t. y. su Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalies a punktu. Iš Teisingumo Teismo analizės matyti, kad nepriimtino pagrindas, grindžiamas pirmosios valstybės narės papildomos apsaugos suteikimu, aiškiai nurodytas minėto 33 straipsnio 2 dalies a punkte, nebuvo numatytas nei Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalies a punkte, nei jokiame kitame šios nuostatos punkte.

2. Sprendimas „Ibrahim“

46. Šis sprendimas susijęs su keturiais prieglobsčio prašymais, kuriuos trim atvejais Vokietijoje pateikė iš Palestinos kilę asmenys be pilietybės, o vienu atveju – trečiosios valstybės pilietis, kuriems pirmoji valstybė narė, atitinkamai – Bulgarija ir Lenkija, jau buvo suteikusi papildomos apsaugos statusą. Šis sprendimas susijęs su Teisingumo Teismo sujungtomis bylomis: į kurias darysiu nuorodas kaip, pirma, bylos *Ibrahim*, ir, antra, byla *Magamadov*. Vienu iš šiose bylose pateiktų prejudicinių klausimų buvo siekiama sužinoti, ar, remdamasis tuo, kad pirmojoje valstybėje narėje buvo gauta papildoma apsauga, atitinkamas Vokietijos teismas galėjo atmesti kaip nepriimtinius prieglobsčio prašymus, pritaikęs Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies a dalį, nors visos bylos faktinės aplinkybės ar dalis jų buvo susijusios su laikotarpiais prieš įsigaliojant šiai direktyvai ir reglamentui „Dublinas III“.

¹⁶ Direktyvos 2005/85 2 straipsnyje apibūdinamos įvairios sąvokos, tarp jų – ir sąvoka „pasilikimas valstybėje narėje“, kuri apibrėžiama kaip „pasilikimas valstybės narės teritorijoje, įskaitant pasienį ar tranzitines zonas, kur buvo pateiktas arba yra nagrinėjamas prieglobsčio prašymas“.

¹⁷ Minėtuose d ir e punktuose nurodyta, kad „prašytojui leidžiama likti atitinkamoje valstybėje narėje“.

¹⁸ Mano manymu, žodžių junginį „dėl kitų priežasčių“, vartojamą d ir e punktuose, reikia suprasti kaip susijusį atitinkamai su atveju, kai pirma buvo suteikta papildoma apsauga, ir atveju, kai teisė pasilikti valstybės narės teritorijoje buvo suteikta pirmiausia dėl humanitarinių priežasčių.

47. Sprendimo *Ibrahim* 58 punkte Teisingumo Teismas nurodė, kad leidžiant valstybei narei atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtina, kai prašytojui kitoje valstybėje narėje suteikta papildoma apsauga, Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies a punktu išplečiami anksčiau Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalies a punkte numatyti įgaliojimai, kai atmesti tokį prašymą buvo leidžiama *vien* tuo atveju, kai prašytojui kitoje valstybėje narėje buvo suteiktas pabėgėlio statusas.

48. Šio sprendimo 71 punkte Teisingumo Teismas pridūrė, kad taip Direktyva 2013/32 buvo įtrauktas papildomas nepriimtimumo pagrindas, paaiškinamas platesniu teisiniu reguliavimu, kurį numatė teisės aktų leidėjas, kartu su šia direktyva priimdamas reglamentą „Dublinas III“. Iš tikrųjų šio reglamento taikymo sritis, kaip ir Direktyvos 2013/32 taikymo sritis, buvo išplėsta įtraukiant tarptautinės apsaugos prašymus¹⁹, t. y. prašymus, kuriais siekiama gauti tiek pabėgėlio statusą, tiek papildomos apsaugos statusą, ir nebėra apribota, kaip pagal reglamentą „Dublinas II“, prieglobsčio suteikimo procedūra, taigi ir pabėgėlio statusu.

49. Ryšys tarp reglamentų „Dublinas II“, „Dublinas III“ ir procedūrų direktyvų, kurios atitinkamai su jais susijusios, pabrėžiamas ir Sprendimo *Ibrahim* 72 punkte, kuriame patikslinama, kad Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 1 dalyje daroma nuoroda į reglamentą „Dublinas II“, o Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 1 dalyje – į reglamentą „Dublinas III“.

50. Šioje Teisingumo Teismo analizėje pabrėžiama teisinio pagrindo, kuriuo remiantis taikomos procedūrinės taisyklės, skiriant dvi reglamentavimo sistemas, nustatytas atitinkamai reglamente „Dublinas II“ ir reglamente „Dublinas III“, svarba. Skirtumas tarp šių dviejų sistemų, kurį lemia reglamento „Dublinas III“ taikymo srities išplėtimas, atsispindi atitinkamų teisės aktų pavadinimuose²⁰: pirmajame minimas tik „prieglobsčio prašymas“, o antrajame nurodytas „tarptautinės apsaugos prašymas“. Kiekvieną šių sistemų papildė tam tikri teisės aktai; toliau darydamas nuorodas į šias papildytas sistemas vartosiu žodžių junginius „sistema „Dublinas II“²¹ ir „sistema „Dublinas III“²².

51. Šiuo taikymo srities išplėtimu, mano manymu, paaiškinamas ne tik papildomo nepriimtimumo pagrindo įtraukimas į Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies a punktą, bet ir dviejų nepriimtimumo pagrindų, kurie buvo nurodyti Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalies d ir e punktuose, neįtraukimas į šią nuostatą. Šie punktai ir šios nuostatos f punktas dabar bendrai suformuluoti viename Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies d punkte, susijusiame su paskesniu prašymu, pateiktu toje pačioje valstybėje narėje, nesant naujos informacijos arba duomenų ir siekiant įgyti tarptautinės apsaugos gavėjo statusą, t. y. pabėgėlio arba papildomos apsaugos statusą.

52. Be to, Sprendimo *Ibrahim* 73 ir 74 punktuose Teisingumo Teismas nurodė, jog, remiantis reglamento „Dublinas III“ sistema ir Direktyvos 2013/32 sistema bei šios direktyvos 33 straipsnio 1 dalies formuluote, darytina išvada, kad papildomas nepriimtimumo pagrindas, nustatytas šios direktyvos 33 straipsnio 2 dalies a punkte, netaikomas prieglobsčio prašymui, kuris vis dar visiškai patenka į reglamento „Dublinas II“ taikymo sritį.

19 Žr. Direktyvos 2011/95 2 straipsnio h punktą.

20 Žr. šios išvados 4 ir 6 išnašas.

21 Šią sistemą, be reglamento „Dublinas II“, sudaro pirmiausia trys direktyvos: Direktyva 2004/83, vadinamoji „Priskyrimo direktyva“, nustatanti būtinausias sąlygas, kurias reikia įvykdyti siekiant įgyti pabėgėlio statusą arba gauti papildomą apsaugą, ir patikslinanti su tuo susijusias teises; Direktyva 2005/85, vadinamoji „Procedūrų direktyva“, susijusi *vien* su pabėgėlio statusu bei šio statuso suteikimu ir panaikinimu; 2003 m. sausio 27 d. Tarybos direktyva 2003/9/EB, nustatanti minimalias normas dėl prieglobsčio prašytojų priėmimo (OL L 31, 2003, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 101), vadinamoji „Priėmimo direktyva“, nustatanti minimalias prieglobsčio prašytojų priėmimo valstybėse narėse taisykles.

22 Šią sistemą, be reglamento „Dublinas III“, sudaro pirmiausia trys direktyvos, kuriose nauja redakcija išdėstomos šios išvados 21 išnašoje minėtos direktyvos, t. y. atitinkamai Direktyva 2011/95 (nauja Priskyrimo direktyvos redakcija), Direktyva 2013/32 (nauja Procedūrų direktyvos redakcija) ir 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (OL L 180, 2013, p. 96) (nauja Priėmimo direktyvos redakcija).

53. Taigi, kalbant apie situaciją, susiklosčiusią byloje *Magamadov*, kuri, atsižvelgiant į prieglobsčio prašymo pateikimo antrojoje valstybėje narėje ir prašymo atsiimti suinteresuotąjį asmenį, pateikto pirmajai valstybei narei, datas²³, *visiškai patenka į reglamento „Dublinas II“ taikymo sritį*, aplinkybė, kad pirmojoje valstybėje narėje buvo suteikta papildoma apsauga, nėra nepriimtino pagrindas. Antroji valstybė narė iš esmės privalo išnagrinėti prieglobsčio prašymą, nebent ji nusprendžia perduoti prašytoją pirmajai valstybei narei pagal reglamento „Dublinas II“ 16 straipsnio 1 dalies e punktą ir 20 straipsnį²⁴, tam, kad šį prašymą išnagrinėtų pirmoji valstybė narė.

54. Teisingumo Teismo išvada, kad nepriimtino pagrindas, grindžiamas tuo, jog pirmoji valstybė narė suteikė papildomos apsaugos statusą, nėra nurodytas Direktyvoje 2005/85, todėl antroji valstybė narė negali atmesti prieglobsčio prašymo, jei bylos faktinės aplinkybės visiškai patenka į reglamento „Dublinas II“ taikymo sritį, patvirtina analizę, pagal kurią šios direktyvos 25 straipsnio 2 dalyje, įskaitant jos d punktą, toks nepriimtino pagrindas nenurodytas, taigi sąvoka „atitinkama valstybė narė“, vartojama šiame punkte, nereiškia pirmosios valstybės narės.

55. Priešingai, dėl situacijos, kuri, kaip byloje *Ibrahim*, patenka į reglamento „Dublinas III“ taikymo sritį, Teisingumo Teismas tame sprendime nurodė, kad atitinkama valstybė narė, t. y. antroji valstybė narė, gali atmesti prieglobsčio prašymą kaip nepriimtina²⁵.

56. Ši Teisingumo Teismo išvada taikoma tuo atveju, kai bylos faktinės aplinkybės *visiškai patenka į reglamento „Dublinas III“ ir Direktyvos 2013/32 taikymo sritį*, t. y. kai šios aplinkybės susiklostė po tos dienos, kai buvo pradėtas taikyti reglamentas „Dublinas III“, kuris pagal jo 49 straipsnio antrą pastraipą taikomas nuo 2014 m. sausio 1 d., ir po tos dienos, kai pradėta taikyti Direktyva 2013/32 (nuo 2015 m. liepos 20 d.).

57. Tokia pati išvada taikytina ir tuo atveju, kai bylos faktinės aplinkybės iš dalies patenka į reglamento „Dublinas III“ taikymo sritį²⁶, jei pagal antrosios valstybės narės teisės aktus galima nedelsiant taikyti Direktyvą 2013/32 prieš sueinant šios direktyvos perkėlimo terminui, su sąlyga, kad šios aplinkybės susiklostė įsigaliojus Direktyvai 2013/32 ir reglamentui „Dublinas III“²⁷, o dalis jų, kaip byloje *Ibrahim*, – pradėjus taikyti reglamentą „Dublinas III“²⁸. Esant tokiai situacijai, tokioms faktinėms aplinkybėms taikomas ir reglamentas „Dublinas III“, ir Direktyva 2013/32.

58. Nors iš Sprendimo *Ibrahim* matyti, kad, esant situacijai, kuri *visiškai patenka į reglamento „Dublinas II“ taikymo sritį*, valstybė narė negali atmesti prieglobsčio prašymo kaip nepriimtino, remdamasi tuo, kad prašytojas gavo papildomą apsaugą pirmojoje valstybėje narėje, konstatuotina, kad šiame sprendime neatsakoma į klausimą, ar šiuo pagrindu galima remtis, jei valstybei narei, nagrinėjamu atveju – Airijai, taikomas reglamentas „Dublinas III“, bet netaikoma su juo susijusi Direktyva 2013/32.

23 Šios datos atitinkamai yra 2012 m. birželio 19 d. ir 2013 m. vasario 13 d., prieš įsigaliojant reglamentui „Dublinas III“ ir Direktyvai 2013/32 (2013 m. liepos 20 d.) ir prieš pradėdant taikyti reglamentą „Dublinas III“ (2014 m. sausio 1 d.).

24 Reglamento „Dublinas II“ 16 straipsnio 1 dalyje apibrėžiami, be kita ko, atvejai, kai atsakinga valstybė narė turi atsiimti prieglobsčio prašytoją ir išnagrinėti jo prašymą. Šios nuostatos e punkte nurodyta, kad ši pareiga taikoma kalbant apie trečiosios šalies pilietį, kurio prašymą ji atmetė ir kuris be leidimo yra kitoje valstybėje narėje. Kaip šioje byloje savo rašytinėse pastabose teigia Komisija, ši nuostata taikoma, kai pirmoji valstybė narė yra suteikusi papildomą apsaugą, bet nėra suteikusi pabėgėlio statuso. Šio reglamento 20 straipsnyje patikslinamos šio atsiėmimo sąlygos ir šio straipsnio 1 dalies d punkte yra numatytas prašytojo *perdavimas* pirmajai valstybei narei. Komisija teigia, kad, atsižvelgiant į šią galimybę perduoti trečiosios šalies pilietį pirmajai valstybei narei ir šiai valstybei narei jį atsiimti, nebuvo būtina Direktyvoje 2005/85 nustatyti nepriimtino pagrindo, esant tokiai situacijai.

25 Žr. Sprendimo *Ibrahim* 74 punktą. Teisingumo Teismas išnagrinėjo ir kitus toje byloje pateiktus prejudicinius klausimus, kuriais buvo prašoma patikslinti, kaip įgyvendinti Direktyvos 2013/32 33 straipsnį.

26 Šiuo klausimu žr. Sprendimo *Ibrahim* 74 ir 78 punktus.

27 2013 m. liepos 20 d. (žr. reglamento „Dublinas III“ 49 straipsnio pirmą pastraipą ir Direktyvos 2013/32 54 straipsnį).

28 Bylose *Ibrahim* prieglobsčio prašymas antrojoje valstybėje narėje buvo pateiktas 2013 m. lapkričio 29 d., o prašymas atsiimti – 2014 m. sausio 22 d.

59. Be to, dėl Teisingumo Teismo išvados, primintos šios išvados 57 punkte, dėl papildomo nepriimtino pagrindo taikymo, kai faktinės aplinkybės tik iš dalies patenka į reglamento „Dublinas III“ taikymo sritį, vis dėlto reikia konstatuoti, kad ji susijusi su situacija, kai, kitaip nei šioje byloje, antrajai valstybei narei visiškai taikomi ir reglamentas „Dublinas III“, ir Direktyva 2013/32.

60. Ar tokia pati išvada darytina ir tuo atveju, kai antrajai valstybei narei Direktyva 2013/32 netaikoma?

C. Dėl Direktyvoje 2005/85 nurodytų nepriimtino pagrindų atsižvelgiant į reglamentą „Dublinas III“

61. Šiame skirsnyje pirmiausia išnagrinėsiu sistemos „Dublinas III“ indėlį, palyginti su sistemos „Dublinas II“ indėliu, taip pat perdavimo ir nepriimtino tvarkos, susijusios su kiekviena iš šių sistemų, logiką, pagal kurią antroji valstybė narė gali nenagrinėti jai pateikto tarptautinės apsaugos prašymo (1 dalis). Paskui išnagrinėsiu prieštaravimus, kurių gali atsirasti dėl Airijos, kuri nėra visiškai saistoma nei vienos, nei kitos sistemos, specifinės situacijos; galiausiai pasiūlysiu aiškinimą, kuris, mano manymu, išplaukia iš teisės aktų leidėjo išreikšto siekio (2 ir 3 dalys).

1. Sistemos „Dublinas III“ indėlis ir perdavimo bei nepriimtino tvarka

62. Sistema „Dublinas III“ žymi naują etapą kuriant bendrą prieglobsčio sistemą. Pirmajame etape, susijusiame sistema „Dublinas II“, reikėjo numatyti tam tikrą skaičių bendrų standartų. Antrajame etape, susijusiame su sistema „Dublinas III“, teisės aktų leidėjas siekė suderinti pabėgėlio ir papildomos apsaugos statusus, juos vertindamas vienodai ir išplėsdamas suinteresuotųjų asmenų teises Sąjungoje. Vienas iš svarbiausių ir nekintamų teisės aktų leidėjo tikslų buvo apriboti trečiųjų šalių piliečių antrinį judėjimą²⁹, t. y. jų judėjimą Sąjungos viduje, siekiant pasinaudoti geresnėmis apsauga ar gyvenimo sąlygomis kitoje valstybėje narėje. Procedūrinių taisyklių suderinimas turėjo padėti apriboti šį judėjimą³⁰.

63. Kiekvienas etapas buvo užbaigtas nustatant sistemą, kurią sudaro tarpusavyje susiję teisės aktai³¹. Kaip matyti iš Sprendimo *Ibrahim*, logiška, kad teisės aktų leidėjo nustatytos priimtino taisyklės turi būti taikomos atsižvelgiant į konkrečią sistemą.

64. Kadangi sistemoje „Dublinas III“ pabėgėlio statusas ir papildomos apsaugos statusas yra labai suderinti, reglamente „Dublinas III“, kitaip nei reglamente „Dublinas II“, nebėra numatyta antrosios valstybės narės galimybė perduoti prieglobsčio prašytoją pirmajai valstybei narei, kad pastaroji, kuri yra jam suteikusi papildomą apsaugą, jį atsiimtų ir išnagrinėtų jo prašymą. Kaip aiškiai patvirtino Teisingumo Teismas, tokiomis aplinkybėmis antroji valstybė narė negali prašyti, kad būtų atliktas perdavimas³². Tačiau pastaroji turi galimybę atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtą, remdamasi Direktyvos 2013/32 33 straipsniu³³.

65. Taigi perdavimas ir nepriimtumas, kaip abi galimybės atmesti naują tarptautinės apsaugos prašymą, pateiktą antrojoje valstybėje narėje, kuriuo siekiama įgyti pabėgėlio statusą, priskirtinos konkrečiai norminei sistemai, turinčiai savo logiką atsižvelgiant į pasiektą suderinimo laipsnį.

29 Dėl sistemos „Dublinas II“ žr. 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *N. S. ir kt.* (C-411/10 ir C-493/10, EU:C:2011:865, 79 punktą, kuriame minimas tikslas užkirsti kelią tam, kad prieglobsčio prašytojai ieškotų palankesnio teisinio reglamentavimo (angl. *forum shopping*)), o dėl sistemos „Dublinas III“ – 2016 m. kovo 17 d. Sprendimą *Mirza* (C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, 52 punktą).

30 Žr., be kita ko, Direktyvos 2013/32 13 konstatuojamąją dalį.

31 Šiuo klausimu dėl sistemos „Dublinas III“ žr. 2016 m. kovo 17 d. Sprendimą *Mirza* (C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, 41 ir 42 punktai), taip pat šios išvados 21 ir 22 išnašas.

32 Žr. 2017 m. balandžio 5 d. Nutartį *Ahmed* (C-36/17, EU:C:2017:273, 41 punktą) ir Sprendimo *Ibrahim* 78 punktą.

33 Žr. 2017 m. balandžio 5 d. Nutartį *Ahmed* (C-36/17, EU:C:2017:273, 39 punktą) ir Sprendimo *Ibrahim* 79 ir 80 punktus.

66. Reikia konstatuoti, kad Airijos pasirinkimas dalyvauti priimant reglamentą „Dublinas III“, tačiau nebūti saistomai su juo susijusios Direktyvos 2013/32, taigi likti saistomai Direktyvos 2005/85, nebeleidžia vadovautis šia logika, sukurdamas netipinę situaciją, kurios pasekmių teisės aktų leidėjas neaptarė ir kurią išnagrinėsiu toliau.

2. Dėl prieštaravimų, kuriuos gali lemti netipinė situacija

67. Airija, kuriai taikomas reglamentas „Dublinas III“, bet *netaikoma Direktyva 2013/32*, negali remtis šios direktyvos 33 straipsnio 2 dalies a punktu, kad atmestų kaip *nepriimtina* prieglobsčio prašymą, pateiktą trečiosios šalies piliečio, kuriam skirta papildoma apsauga pirmojoje valstybėje narėje. Be to, kadangi Airijai taikoma Direktyva 2005/85, bet *netaikomas reglamentas „Dublinas II“*, ji negali remtis ir šio reglamento 16 straipsniu, kad perduotų trečiosios šalies pilietį pirmajai valstybei narei, kad ši išnagrinėtų minėtą prašymą. Taigi vien pažodinis Direktyvos 2005/85 aiškinimas atsižvelgiant į reglamentą „Dublinas III“ galėtų reikšti, kad Airijai tenka pareiga išnagrinėti prieglobsčio prašymą.

68. Visi Teisingumo Teisme nagrinėjamos bylos dalyviai ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžė prieštaravimus, kuriuos tai galėtų lemti.

69. Iš tikrųjų šie prieštaravimai yra dviejų rūšių. *Pirma*, jų kyla palyginus valstybių narių suteiktos apsaugos pasekmes ir pasekmes, kurias lemia trečiųjų šalių suteikta apsauga.

70. Pagal Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalies b ir c punktus, jei pakankama laikomą apsaugą suteiktų *trečioji šalis*, Airija neprivalėtų nagrinėti prieglobsčio prašymo ir galėtų jį atmesti kaip nepriimtina, tačiau privalėtų jį nagrinėti, jei papildomą apsaugą būtų suteikusi pirmoji *valstybė narė*. Šis skirtumas kelia nuostabą atsižvelgiant į tarpusavio pasitikėjimą, kuriuo iš esmės turi būti grindžiami valstybių narių santykiai, ir į apsaugos lygį, kurį Sąjungos teisės aktų leidėjas numatė trečiųjų šalių piliečiams.

71. Iš tikrųjų papildoma apsauga – tai Sąjungos numatytas statusas, kuris papildo Ženevos konvencijoje nustatytą pabėgėlio statusą ir prie jo prisideda. Papildoma apsauga tapo galima dėl tarpusavio pasitikėjimo, kuriuo grindžiamas Sąjungos kūrimas ir, be kita ko, bendra Sąjungos prieglobsčio sistema³⁴. Laikant svarbesne trečiosios šalies suteiktą apsaugą nei valstybės narės suteiktą apsaugą būtų prieštaraujama Sąjungos projekto, kuriuo siekiama sukurti šią prieglobsčio sistemą, esmei.

72. *Antra*, šie prieštaravimai susiję su paradoksaliomis pasekmėmis, kurių kyla, kai pirmasis tarptautinės apsaugos prašymas nagrinėjamas tik vieną kartą ar net atmetamas, palyginti su sprendimo suteikti šią apsaugą pasekmėmis.

³⁴ Šiuo klausimu žr. 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *N. S. ir kt.* (C-411/10 ir C-493/10, EU:C:2011:865, 78, 79 ir 83 punktai) ir Sprendimo *Ibrahim* 83–85 punktus.

73. Jei pirmoji valstybė narė *nagrinėja* tarptautinės apsaugos prašymą arba jeigu ji šį prašymą *atmetė*, Airija atitinkamai pagal reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 1 dalies b ir d punktus³⁵ neprivalo nagrinėti jai pateikto prašymo. Priešingai, jei pirmoji valstybė narė *suteikė* prašomą apsaugą papildomos apsaugos forma, Airija negalėtų nei perduoti prašytojo pirmajai valstybei narei³⁶, nei pripažinti prašymo nepriimtinu, remdamasi Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies a punktu, nes ši direktyva šia valstybei narei netaikoma. Taigi Airija turėtų išnagrinėti prašymą.

74. Vadinas, trečiosios šalies piliečiui palankus sprendimas dėl jo pirmojo prašymo vis dėlto įpareigotų Airiją nagrinėti paskesnį jo tarptautinės apsaugos prašymą, o tuo atveju, jei pirmasis sprendimas dar nepriimtas arba yra jam nepalankus, Airija neprivalėtų nagrinėti tokio paskesnio prašymo.

75. Šiuos prieštaravimus lemia Airijos pasirinkimai. Kaip matyti iš reglamento „Dublinas III“ 41 konstatuojamosios dalies³⁷, ir Direktyvos 2013/32 58 konstatuojamosios dalies, teisės aktų leidėjas leido šiai valstybei narei būti saistomai reglamento „Dublinas III“ dalyvaujant ne visoje sistemoje „Dublinas III“. Vis dėlto jis nenumatė išeities, esant tokiai netipinei situacijai. Jis iš anksto sutiko su galimais minėtos valstybės narės pasirinkimais, bet nenumatė nuostatų jų nulemtoms situacijoms išspręsti ir išvengti nurodytų prieštaravimų.

76. Kaip minėta, Sprendime *Ibrahim* atsakoma į klausimą, ar antroji valstybė narė įpareigota iš esmės išnagrinėti prieglobsčio prašymą dviem atvejais: kai šis prašymas patenka į sistemos „Dublinas II“ taikymo sritį ir kai jis patenka į sistemos „Dublinas III“ taikymo sritį. Nė vienu iš šių atvejų antroji valstybė narė *neprivalo* nagrinėti prieglobsčio prašymo, jei pirmojoje valstybėje narėje yra suteikta papildoma apsauga. Ši valstybė narė gali arba pripažinti prašymą nepriimtinu (pagal sistemą „Dublinas III“), arba perduoti prašytoją pirmajai valstybei narei (pagal sistemą „Dublinas II“).

77. Šiame sprendime neatsakoma į klausimą – tiesa, išimtinio pobūdžio, nes jis susijęs tik su viena valstybe nare, – ar antroji valstybė narė privalo iš esmės išnagrinėti tarptautinės apsaugos prašymą, jei šiai valstybei narei taikomas reglamentas „Dublinas III“, bet netaikoma Direktyva 2013/32, todėl jai tebetaikoma Direktyva 2005/85, ir jei šis prašymas nevysiškai patenka nei į sistemos „Dublinas III“, nei į sistemos „Dublinas II“ taikymo sritį. Kaip, nagrinėjant priimtimumo klausimus, turi būti taikoma Direktyva 2005/85 atsižvelgiant į reglamentą „Dublinas III“?

78. Siekiant atsakyti į šį klausimą reikia išnagrinėti šią direktyvą atsižvelgiant į teisės aktų leidėjo siekiamus tikslus.

3. Dėl Direktyvos 2005/85 aiškinimo atsižvelgiant į teisės aktų leidėjo siekį

79. Kaip priminta šios išvados 62 punkte, vienas iš svarbiausių teisės aktų leidėjo tikslų – apriboti antrinį judėjimą.

35 Reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta, kad atsakinga valstybė narė įpareigojama „23, 24, 25 ir 29 straipsniuose nustatytais sąlygomis atsiimti prašytoją, kurio prašymas yra nagrinėjamas ir kuris paprašė tarptautinės apsaugos kitoje valstybėje narėje arba be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento yra kitoje valstybėje narėje“. Taigi ši nuostata taikoma būtent tuo atveju, kai pirmoji valstybė narė pradėjo nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymą, o trečiosios šalies pilietis atvyko į antrąją valstybę narę, nors jo prašymas dar buvo *nagrinėjamas*. Šio reglamento 18 straipsnio 1 dalies d punkte nurodyta, kad atsakinga valstybė narė įpareigojama „23, 24, 25 ir 29 straipsniuose nustatytais sąlygomis atsiimti trečiosios šalies pilietį arba asmenį be pilietybės, kurio prašymas buvo atmestas ir kuris paprašė apsaugos kitoje valstybėje narėje arba kuris be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento yra kitoje valstybėje narėje“. Taigi ši nuostata taikoma būtent tuo atveju, jei pirmoji valstybė narė atmetė tarptautinės apsaugos prašymą ir trečiosios šalies pilietis pateikė naują prašymą antrojoje valstybėje narėje. Abiem atvejais antroji valstybė narė gali prašyti pirmosios valstybės narės atsiimti trečiosios šalies pilietį (pagal reglamento „Dublinas III“ 23 ir 24 straipsnius), ir jei ta valstybė narė sutinka jį atsiimti, antroji valstybė narė praneša trečiosios šalies piliečiui apie sprendimą *perduoti* jį atsakingai valstybei narei (pagal reglamento „Dublinas III“ 26 straipsnį).

36 Žr. 2017 m. balandžio 5 d. Nutartį *Ahmed* (C-36/17, EU:C:2017:273, 27 ir 28 punktai).

37 Šioje konstatuojamojoje dalyje pažymima, kad pagal Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį ir 4a straipsnio 1 dalį Jungtinė Karalystė ir Airija pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant reglamentą „Dublinas III“.

80. Reikia konstatuoti, kad jei Airija privalo išnagrinėti prašymus, kuriuos pateikė trečiųjų šalių piliečiai, būdami jos teritorijoje, nors jiems jau suteikta papildoma apsauga pirmojoje valstybėje narėje, ši situacija gali paskatinti tokį judėjimą, taigi trukdyti pasiekti minėtą tikslą. Trečiųjų šalių piliečiai būtų suinteresuoti pamėginti gauti šioje kitoje valstybėje narėje tarptautinę apsaugą, siekdami pasinaudoti joje esančiomis gyvenimo sąlygomis.

81. Kadangi teisės aktų leidėjas siekė leisti antrosioms valstybėms narėms tiek pagal sistemą „Dublinas II“, tiek pagal sistemą „Dublinas III“ nenagrinėti prieglobsčio prašymo, jei trečiosios šalies pilietis jau naudojasi papildoma apsauga pirmojoje valstybėje narėje, ši galimybė, mano nuomone, turi būti ir tuo atveju, kai valstybė narė, kaip pagrindinėje byloje, yra iš dalies saistoma šių dviejų sistemų.

82. Iš tikrųjų, kadangi trečiosios šalies piliečio perdavimas pirmajai valstybei narei tam, kad ji atsiimtų šį pilietį, nėra numatytas reglamente „Dublinas III“ ir kadangi tam nebėra pagrindo, nes ši valstybė narė jam suteikė papildomą apsaugą, manau, jog antroji valstybė narė turi galėti konkrečiomis šioje byloje aptariamomis aplinkybėmis atmesti prašymą kaip nepriimtina, remdamasi visa Direktyva 2005/85, taikytina atsižvelgiant į reglamentą „Dublinas III“.

83. Toks požiūris visiškai atitinka šios direktyvos 22 konstatuojamąją dalį. Šioje konstatuojamojoje dalyje pažymima, kad valstybė narė neturėtų būti įpareigota iš esmės išnagrinėti prieglobsčio prašymą, jei pirmoji valstybė – valstybė narė ar trečioji šalis – jau suteikė pakankamą apsaugą. Kaip minėta, šioje konstatuojamojoje dalyje išreikštas teisės aktų leidėjo siekis buvo sukonkretintas minėtos direktyvos 25 straipsnio 2 dalies b ir c punktuose, kalbant apie trečiąsias šalis.

84. Dėl valstybių narių pažymėtina, kad pagal Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 1 dalį jos neprivalo iš esmės nagrinėti prieglobsčio prašymo, jei esama kurio nors iš nepriimtimumo pagrindų, išvardytų šiame straipsnyje, „be bylų, kuriose [atvejų, kuriais] prašymai nenagrinėjami pagal [reglamentą „Dublinas II“]“. Kitaip tariant, nepriimtimumo pagrindai pridedami prie atvejų, kai reglamente „Dublinas II“ buvo numatyta galimybė prieglobsčio prašytoją perduoti pirmajai valstybei narei. Ši perdavimo galimybė buvo aiškiai numatyta reglamento „Dublinas II“ 16 straipsnyje³⁸.

85. Tai reiškia, kad galimybė valstybėms narėms iš esmės nenagrinėti prieglobsčio prašymo taip pat buvo numatyta remiantis Direktyvos 2005/85 22 konstatuojamąja dalimi, siejant šią direktyvą su reglamentu „Dublinas II“.

86. Dėl sistemos „Dublinas III“ pažymėtina, kad Direktyvos 2013/32 43 konstatuojamosios dalies turinys iš esmės yra toks pat kaip ir Direktyvos 2005/85 22 konstatuojamosios dalies turinys. Kalbant apie valstybes nares, ši 43 konstatuojamoji dalis sukonkretinta Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies a punkte, aiškiai nurodžius nepriimtimumo pagrindą, nes reglamente „Dublinas III“ perdavimo nebėra numatyta.

87. Iš šios analizės matyti, kad, neatsižvelgiant į taikomą sistemą, teisės aktų leidėjas aiškiai siekė neįpareigoti antrosios valstybės narės nagrinėti prieglobsčio prašymo, jei trečiosios šalies pilietis įgijo papildomos apsaugos statusą.

88. Taigi mano siūlomas sprendimas atitinka tikslą, kurio Direktyva 2005/85 siekė teisės aktų leidėjas ir kuris matyti iš šios direktyvos 22 konstatuojamosios dalies. Be to, mano manymu, šis sprendimas labiausiai atitinka logiką, kuria grindžiamos sistemos „Dublinas II“ ir „Dublinas III“, taip pat leidžia išvengti prieštaravimų, nurodytų šios išvados 69–74 punktuose.

³⁸ Žr. šios išvados 24 išnašą.

89. Pabrėžtina, kad toks sprendimas nepažeidžia trečiosios šalies piliečio teisių, kurios buvo suderintos ir papildytos sistema „Dublinas III“, kai trečiosios šalies pilietis įgijo papildomos apsaugos statusą pirmojoje valstybėje narėje, nagrinėjamu atveju – Italijoje, kuri visapusiškai dalyvauja šioje sistemoje.

90. Tiesa, tai reiškia, kad pridėdamas dar vienas nepriimtino pagrindas prie Direktyvoje 2005/85 aiškiai išvardytų nepriimtino pagrindų, bet, mano manymu, pastarieji buvo nustatyti vien taikant reglamentą „Dublinas II“, pagal sistemos „Dublinas II“ logiką, taigi neapima Airijos specifinės situacijos³⁹.

91. Apeliantų pagrindinėje byloje pateiktas argumentas, pagal kurį, kadangi Direktyvos 2005/85 25 straipsnyje nurodyti nepriimtino pagrindai reiškia valstybėms narėms tenkančios pareigos iš esmės išnagrinėti prieglobsčio prašymus išimti, šie pagrindai turi būti aiškinami siaurai, negali paneigti pirma atliktos analizės išvadų. Toks argumentas negali būti svaresnis, jei lemia aiškinimą, kuris prieštarauja teisės aktų leidėjo siekiamiems tikslams. Kaip matyti iš šios analizės, nuomonė, kad Airija privalo išnagrinėti prieglobsčio prašymą, prieštarautų šiems tikslams ir galimoms išeitimams, numatytoms tiek pagal sistemą „Dublinas II“, tiek pagal sistemą „Dublinas III“ 25 valstybėms narėms, kurioms jos taikomos visiškai.

92. Pridurtina, kad siūlomas aiškinimas nė kiek neprieštarauja Teisingumo Teismo Sprendime *Ibrahim* pateiktam Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalies aiškinimui, kiek tai susiję tiek su šios nuostatos a punktu, tiek su visais kitais jos punktais. Jį ir toliau būtų galima taikyti, taip pat Airijos atžvilgiu, jei bylos faktinės aplinkybės visiškai patektų į reglamento „Dublinas II“ taikymo sritį, kaip byloje *Magamadov*.

93. Taigi manau, jog pagal Direktyvą 2005/85, aiškinamą atsižvelgiant į jos 22 konstatuojamąją dalį, nedraudžiama antrosios valstybės narės teisės aktuose nustatyti, kad ji gali atmesti jai pateiktą tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtina išimtinu atveju, kai ši valstybė narė tebėra saistoma šios direktyvos, nors jai taikomas reglamentas „Dublinas III“.

94. Atsižvelgdamas į atliktą pirmojo ir trečiojo prejudicinių klausimų analizę manau, kad antrojo prejudicinio klausimo nagrinėti nereikia. Vis dėlto norėčiau pabrėžti, kad trečiosios šalies piliečio tarptautinės apsaugos prašymas, pateiktas gavus papildomą apsaugą pirmojoje valstybėje narėje, mano manymu, savaime nereiškia piktnaudžiavimo teise. Sąjungos teisės aktų leidėjas yra pripažinęs, kad trečiųjų šalių piliečiai gali aplinkybių priversti teisėtai ieškoti apsaugos Sąjungoje⁴⁰.

95. Be to, pabrėžtina, kad atvejį, kai trečiosios šalies pilietis siekia įgyti pabėgėlio statusą vienoje valstybėje narėje, jau turėdamas papildomos apsaugos statusą kitoje valstybėje narėje, kaip minėta šioje išvadoje, teisės aktų leidėjas yra aiškiai numatęs ir pagal reglamentą „Dublinas II“, ir pagal reglamentą „Dublinas III“. Taigi, aiškinant bendrai ir abstrakčiai, tai negali būti laikoma piktnaudžiavimu teise.

96. Nors piktnaudžiavimo siekiant tarptautinės apsaugos galimybės negalima atmesti visais atvejais, ši klausimą reikėtų bent jau nagrinėti kiekvienu konkrečiu atveju⁴¹.

39 Be to, pažymėtina, kad, kitaip nei Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalyje, Direktyvos 2005/85 25 straipsnio 2 dalyje išvardytas neišsamus tokių pagrindų sąrašas, nes nevertinama dalelytė „tik“. Mano nuomone, šio 25 straipsnio 2 dalis leidžia nacionalinės teisės aktų leidėjui, esant tokiai netipinei situacijai, kokia yra Airijos situacija, plačiau aiškinti šiuos pagrindus.

40 Žr., be kita ko, reglamento „Dublinas II“ 1 konstatuojamąją dalį ir Direktyvos 2005/85 1 konstatuojamąją dalį, taip pat reglamento „Dublinas III“ 2 konstatuojamąją dalį ir Direktyvos 2013/32 2 konstatuojamąją dalį.

41 Norint įrodyti piktnaudžiavimą reikia nustatyti, ar suinteresuotasis asmuo „sieki gauti naudos iš Sąjungos teisės akto, dirbtinai sukurdamas sąlygas, numatytas šiai naudai gauti“ (žr., be kita ko, 2012 m. spalio 16 d. Sprendimą *Vengrija / Slovakija* (C-364/10, EU:C:2012:630, 58 punktą) ir 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimą *McCarthy ir kt.* (C-202/13, EU:C:2014:2450, 54 punktą)).

V. Išvada

97. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *High Court* (Aukštasis teismas, Airija) pateiktus prejudicinius klausimus:

2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyvos 2005/85/EB, nustatančios būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse 25 straipsnio 2 dalis, išnagrinėta atsižvelgiant į 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, taikymą, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją Airijai nedraudžiama nacionalinės teisės aktuose nustatyti nepriimtino pagrindą, leidžiantį atmesti trečiosios šalies piliečio jai pateiktą tarptautinės apsaugos prašymą, jei šis pilietis jau yra igijęs papildomos apsaugos statusą pirmojoje valstybėje narėje.